

Előfizetési feltételek

helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre 12 kor.
 Fél évre 6 kor.
 Negyedévre 3 kor.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Bélyegdíj 60 fillér.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Nagyenyedi
 Könyvnyomda és Papír-
 árugyár részvénytársaság
 Főter 38. szám alatt,

hova ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kérjük t. olvasóinkat, sziveskedjenek lapunkra előfizetéseiket mielőbb megújítani az 1900. évre, hogy a kellő számú példányok nyomtatása iránt intézkedhessünk. Előfizetési áraink: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület tagjai — ha egyszerre fizetnek elő az egész évre — a „Közérdek“-et 10 koronáért kapják.

A delegációk berekesztése után.

Ausztria politikai berkeiben minden hegytetőn „nyugalom“ honol; saját minisztereink s nevezetesebb politikusaink legnagyobb része Bécsből már visszatért, nem esoda tehát, ha a monarchia egész politikai érdeklődése a most lefolyt delegációk tárgyalásai fele fordul, melyek, ha épen szenzációs eseményeket nem nyújtottak is, sok említésre méltót hoztak napvilágra.

Mindenekelőtt jótékony helyreigazításban részesült a temperamentumos Ugró Gábor váratlan kirohanása a hármass szövetség ellen nem csak a külügyi bizottság jelentésében, hanem Kállay Béni közös pénzügyminiszter fejtegetésében is, aki világos és egyszerű ékesszólásával Ugron érveit Magyarország közvéleményében teljesen elszigetelten álló kűtönvéleménynek állapította meg, a paritást a hármass szövetséghez tartozó hatalmak jogaiban és kötelességeiben meggyőző módon bebizonyította s magát a szövetséget, mint Közép-Európában leghatalmasabb béketényezőt, érdem szerint méltatta. Az osztatlan tetszés, mely e fejtegetéseket jutalmazta, részben e kitűnő államférfiú népszerű személyének is szült, aki mintaszerű kormányzásával a vesztére hagyott Boszniát és Hercegovinát modern kulturorsszággá tette s akinek érdemei csendes működésben, de annál gazdagabb sikerekben találják meg megnyugvásukat.

A közös kincstári szállításokban való paritást illető törekvések a hadi tengerészeti vitában is megnyilatkoztak, melyben egyébiránt a tengerészet lobogója is alkalmat adott közjogi szempontok magyarázatára. Széll Kálmán miniszterelnök ez alkalomnál frapáns példáját adta mély tudásának, mely mindig rendelkezésére áll egyetemes adataival.

A közös minisztériumokban alkalmazott hivatalnokok és szolgálk fizetéseinek rendezése felett folyt vitánál hasonló eszmecserre fejlődött ki, mint a katonatiszti

fizetések felemelésénél; a tételt végre tulnyomó többség megszavazta.

Fontos momentumot nyujt Krieghammer hadügyminiszternek az osztrák delegációban tett nyilatkozata, mely nem csak megerősíti a katonai igazságszolgáltatásnak a magyar bizottságban már jelzett reformját, hanem erre vonatkozólag igen értékes kiegészítést is foglal magában. A hadügyminiszter ugyanis közölte az új katonai büntető eljárás alapelveit a már oly rég óta sürgetett pontokban: védelem, szóbeliség, nyilvánosság és közvetlenség. Valóban legfőbb ideje volt már, hogy eltávolítsák a hírhedt zsoldos hadseregek utolsó kegyetlen maradványait s ha már nem lehetséges a hadsereget, vagyis a fegyveres polgárokat az általános állami igazságszolgáltatáshoz utalni, legalább a modern kor humánus szelleme vonuljon be a szomorú auditori irodákba s egyenlítse ki némileg a ríktó ellentéteket igazságszolgáltatás és igazságosság közt.

És mindezek után emlékezzünk meg a kiváló tiszteltetreméltó Lemisch úrról. Ennek az osztrák delegátusnak ugyanis az a felszeg ötlete támadt, hogy a dualizmusia mondott filippikáját azzal a jámbor ohajattal vezette, hogy a monarchia két állama közt való viszony a personalis unio útján rendeztessek. Lemisch a német néppárt tagja. Ez a párt a parlamentben ugyan kisebbségben van, de künn a néptömegekben nagy, majdnem demagogszerű befolyást gyakorol. A dualizmus barátai tehát Ausztriában mind ritkábbak lesznek s akik mégis barátai maradnak, azok is csak merő önzésből barátok a de, ut des alapján; ellenben a Gross-Deutschland-tól a Gesamt-Oesterreich-ig az egyéni aspirációktól a federalizmusig az államromboló s rothadást okozó tendenciák valamennyi formája virágzik, melyek mind az osztrák tartományok organikus és historiai összetartozásának hiányát bizonyítják.

A történelmi Magyarország, mely Kárpátjai koszorújával, Dunája és Tiszája áldott medencéjével a működő örök természetis produktuma, nyugodtan áll szemben az osztrák bomlási proccszussal. Igen, Magyarország védi a dualizmust, mert erre vonatkozólag szent paktumot kötött fejedelmével; védi, mert jó öreg királyunk nehéz viszonyok közt rekonstruált birodalmának e művén egész lelkével csüng; de hogyha lenni

kell, ha Ausztriában minden a réal-unió ellen fordul, ha válnunk kellene; nos akkor sem ijedünk meg, a perszonal-uniót nem tartjuk fenyegetésnek; nem tekintjük annak a fenyegetésnek, melytől megijednénk.

Nemzetiségi izgatások.

A román nemzetiségű törekvések az utóbbi hetekben sajátos, mondhatni forradalmi jellegűt öltöttek. A Jánku-ügyben egyre szenvedélyesebben folyik az izgatás. A Tribuna és a Jánku sirjánál tüntető román tanulók demonstrálják, hogy a románságnak ma sem lehetnek más törekvései és más ideáljai, mint a minők Jánkunak voltak s hogy a mostani román mozgalmaknak és törekvéseknek sem lehet más czeljük, mint Jánku eszméit megvalósítani.

Megemlékeztünk azokról az interpellációkról is, melyek Szebenmegye közgyűlési termeiben elhangzottak. Az interpellálók nem elégedtek meg azzal a kudarczsal vagy sikerrel, amit ott elértek. Komsa doktor franczenzbadi fürdő-orvos, szelistei gyakorló orvos a szebeni közgyűlés ama határozata ellen, hogy interpellációját a jövő közgyűlésre tűzik ki, a miniszterelnökhöz folyamodott, mint belügyminiszterhez. Nagyon jól tudta ugyan, hogy a miniszterelnök ur nagyhatalmu ur, de azt még sem tudja megtenni, hogy Komsa ur interpellációját megtehesse már a mult gyűlésen tárgyalta ügygyé, mert azt, bármi történéjek, még sem lehet hamarabb napirendre tűzni, mint a legközelebbi közgyűlésen. De Komsa urnak nem is ez volt a czélja, hanem csak az, hogy a román nemzetiségi hírlapoknak legyen újabb anyaguk az izgatásra, mert a Jánku-témát nem szabad addig levenni a napirendről, míg a románság közvéleménye kellően elő nem lesz készítve egy hatalmasabb nemzetiségi akcióra.

A Jánku emlékéért mondandó gyászmiséket azért tűzték napirendre, hogy velők az irástudatlan tömeget fanatizálják. Ez a vállalkozás azonban még jóformán meg sem indult, mikor a tömeg fanatizálásához egy véletlen, ugy látszik, nagyon kedvező és kellemes eszközt szolgáltatott. Ez az eszköz volt a gombási eset. Szolnok-Doboka vármegye Gombás nevű községében két hónap előtt az az eset történt, hogy a csendőrök a

TÁRCZA.

Ha kinézek az ablakon. . . .

Ha kinézek az ablakon
 A hófödte vidékre,
 Elhagyatva érzem magam,
 S bánat száll a szívemre.

Pusztá minden, erdő, mező,
 Pusztá vadon a világ;
 Sehöl semmi virágillat,
 Lombtalan a száraz ág.

Be szomorú, be kietlen
 Nélküled az életem;
 Tavasz nyílva a szívemben,
 Ha te volnál mellettem.

Csak ha te vagy közelemben,
 Főlébred a vágy bennem,
 Hogy e kínnal telt életet
 Továbbra is viseljem.

Viselném is türelemmel,
 Csak tudnám, hogy a szived
 Hozzám hú és értem dobog,
 Mint az enyém éretted.

Ne játsz tehát bús szívemmel,
 Inkább valld be, hogy szeretsz,
 Hogy kívülem e világ
 Soha másé nem lehetsz.

Kotessovszky.

Utolsó küzdelem.

A gyorsan fölszaggatott levélben ez volt írva:

„Kedves angyalom! Minden a mi ohajtásunk szerint történt. Vizsgáim fölségesen sikerültek. Holnap fölavatnak. Holnapután hazá sietek. Addig is örvendezz és beszélj édes anyáddal. Aladárod.“

A tizenhat esztendő Irma mosolygó könyekkel olvasta az üdvözítő sorokat, melyeket nem mert először megmutatni édes anyjának.

— Kató néni! Kató néni! jöjjön csak egy szóra!

A kis kék szobába beczammogott egy vén cseléd.

— Mi baja, galambom? Hej, magácska csak mindig incselkedik velem, pedig van is nekem hozzá való hajlandóságom, mikor a nagyságos asszony olyan beteg.

— Közelebb, jó Kató néni!

— Az ám! Mégis ugy van, ahogy gondoltam. De mikor pápaszemre kárhoztatott az isten, s mikor néhány nap óta annyit virrasztok és sírok, hogy már az ókularium is csufság a szememem. Mutassa csak galambom! Ugy-e Aladár urtól van? Adja csak ide. Amit ő ír, azt meg tudom olvasni . . . Istenem, csak ne reszketnének ugy a kezeim. Jöjjön galambom az ablakhoz. Szent isten, de apró íráska . . .

— Majd én olvassom, Kató néni . . .

A kis Irma elolvasta. Mikor végire ért, a jó cseléd szemében könyök ragyogtak. Nem birt szóhoz jutni, csak megcsókolta azt a levelet, melyben imádság van.

— Tudtam én, galambom, hogy Aladár urfi nem hagy el minket. Jóságú gyerek volt az teljes életében. Hanem hát minek is küldte ráuk az isten a nagysá-

gos asszony betegségét? . . . Istenem, milyen jó lélekkel mondanók el neki, hogy mi van a levélben. De a doktorok megtiltották. Hallja Irma? Ugy-e a nagyságos asszony csönget? Lássá, nekem mindig a fülembé cseng az a hang, akár hi a nagyasszony, akár nem. Hát csak örüljön, de ne áruljunk el még semmit . . .

Kató néni elczammogott. Alig birta már emelgetni vén csontjait.

Irma megint átolvasta a levelet, megint sirt és megint mosolygott.

Egyszerre csak a szomszéd szobából csengetyűhangok szólnak ki. Irma gyorsan beteg anyjához siet.

Egy fiatal, halálra vált asszony feküdt a párna-sirban. Minden tagja elhervadt, lelekzete fájdalmas, tekintete csupa láz.

A szoba két ablaka sűrű szőnyegekkel volt eltakarva. A födetlent pedig egy vén vadszóló indái ágabogoztak be. Minden butordarab szerteszt. Kínos hangulat uralkodott a szobában.

Kató néni nem mert a kis Irmára tekinteni, hanem a párna néhány redőjének kiegyenesítése által keresett főösleges munkát.

Irma megcsókolta anyja hosszú, vékony, száraz ujjait. A beteg asszony melankolikus mosolylyal tekintett virágzó szépségű leányára. Mintha azt akarta volna fájdalmas mosolyával mondani:

— Valamikor én is ilyen szép voltam!

Kató néni csak szorgalmasan lesütötte aggodalmas tekintetét s tovább folytatta villámhárító munkáját.

— Azután hitelt adnál te az ő levelének? — kérde a beteg asszony lázasán.

rakonczatlanok tömeg ellen kénytelenek voltak fegyvereket használni. A román nemzetiségi lapok egyelőre megelégedtek azzal, hogy Gombási mézszárlás cím alatt megszokott modorukban leírták az esetet. Alig került napirendre a Jánku-ügy, a Tribuna kiadta, hogy a gombási mézszárlás azért történt, mert a hatósági közegek boszút akartak állani azokon a román paraszton, kik elég vakmerők voltak Bécsben a császárnál a román népet megkárosító és elnyomó hatósági tisztviselőket bepanaszolni. A Tribuna-nak azonban még egy újabb ötlete is támadt. Legutóbbi számában elbeszéli, hogy a csendőroktól elkövetett mézszárlás után a gombási román nép nevében két román paraszt Sarean János és Pintea Gyula újra Bécsbe mentek s ott a császárnak Karácsony napján elpanaszolták a gombási mézszárlás szörnyű részleteit. A császár nemcsak kegyelmesen fogadta a román nép küldötteit, hanem salvus conductust is adott nekik, hogy idehaza mentve legyenek minden eshetőlegesen üldöztetéstől. A csendőr és a szolgabíró most már kénytelen lesz respektálni a császár salvus conductusától védett embereket.

Természetesen e históriából egy árva szó sem igaz. A két paraszt mutogathat ugyan valami német írást, azt hazudva, hogy azt a császár adta. A hatóság, az esetleges nagyobb bajt megelőzendő, kénytelen lesz ez írást elvenni s a család parasztokat lecsuktatni. Minő hálás tárgy a további igazításra s minő könnyű lesz a tömeggel elhitetni, hogy a magyarok erővel elvették a románoktól a császár írást s hogy még a császár akaratát sem tisztelik a császár szolgálói: a csendőr és a szolgabíró, mert a magyar urak így akarják. Aki a Hóra-lázadás előzményeit ismeri, az rögtön láthatja, hogy a Sarean és Pintea salvus conductusa semmi egyéb, mint a császár által Hórának és Klokának adott aranykereszt s azon írott levél újabb kiadása, melynek alapján neki fogtak a zarándi és hunyadmezei kastélyok égetésének.

Sarean és Pintea salvus conductusának nem lesz ugyan ilyen rettenetes következménye, de azért nagyon czélszerű volna, ha illetékes helyen legalább a Komsa doktor folyamodásának kapcsán már egyszer azzal is komolyan foglalkoznának, hogy miként kell erélyes és minden ízében magyar nemzetiségi politikát csinálni.

Gazdasági előadás Sárdon.

— Saját tudósítinktól. —

A folyamatban levő népies téli gazdasági előadások sorrendjében a 7-ik gazdasági előadás f. hó 14-én lett Sárd községében az alsófehérvármegyei gazdasági egyesület által megtartva.

A hegyaljai szőlőbirtokosság színe-java, valamint a kisbirtokos-osztály is szép számmal volt jelen az előadáson, melyet d. e. 10 órakor Vadady Gergely sárdi birtokos, a gazdasági egyesület választmányi tagja szép szavakkal megnyitván, üdvözölte az egyesület kiküldött előadóit, és köszönetét fejezte ki az egyesületnek, illetve az egyesület távollevő elnöke Zeyk Dániel főispánnak, hogy alkalmat nyitott az idei évvel már második ízben a hegyaljai szőlőbirtokosoknak arra, hogy pusztuló szőlők felújítására szükségeltető szak-

előadásokból szellemi hasznot merítvén, azt a gyakorlatban haszonnal alkalmazhassák.

Első előadó dr. Ebergényi Sándor főispáni titkár „A mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893. évi XXIII. t. cz. magyarazásáról” tartott szakszerű előadást. Ismertette eme törvény által tilalmazott és büntetendő eljárásokat, és a hallgatósággal megismertett három ítéletet, amelyeket a törvény hozott egy borhamisító, egy hamis bort forgalomba hozó és a borhamisításához alkalmas anyagok kereskedelmébe hozása végett. Előadását a hallgatóság zajosan megéljenzte.

Második előadó: Székelyhidy Viktor gazdasági egyleti titkár „Ujabb tapasztalatok az amerikai szőlőkultúrában, különös tekintettel az ojtvány-szőlők bora-ra” tartott szabad előadást. Ismertette az ojtvány-kultúrának fokozatos haladását, a különböző ojtás-nemeket, és figyelmeztette a hallgatóságot egyes kiváló növényi (gomba) betegségek elleni gyakorlati eljárásokra. Bemutatta a különböző fás és zöld ojtásokat és ojtványokat, továbbá nyolcz üveg ojtvány-bort. Így: Kászonyi János kuvini birtokos mustosfehér és bakatorból szűrt 1894., 1895., 1896. stb. évi borait, a ménesi m. kir. vinczellér-iskola kitűnő minőségű 1895. évi ojtvány-borait és Ádámovich Sándor ujvideki szőlőbirtokosnak 1899. évi ujborait.

Eme bemutatása az ojtvány-boroknak azt demonstrálta, hogy az ojtvány-szőlők borai jó minőségűek és hogy ojtványokkal telepíteni a jó minőség és bő termés végett igen is gazdaságilag is kifizeti magát.

Az előadások d. u. 1/2 órákor befejeztetvén, a jelenlevő mintegy 120 kisgazda között az egyleti titkár 120 értékes gazd. szakmunkát és füzetet osztott ingyenesen ki, mint a földmívelésügyi m. kir. miniszter és a gazdasági egyesület ajándékát.

Hogy a sárdi gazdasági előadás ily szépen sikerült, abban az oroszlanrész a járás derek főszolgabíróját Csuka Domokost és Czövek Róbert sárdi jegyzőt illeti meg, és a Vadady és Szöllősy családokat, kik ugy az előadókat, mint a vidékről szép számban jelenlevő földbirtokosokat igaz hegyaljai vendégszeretettel fogadták. (* *)

Tanügy.

Zeneoktatás a gimnáziumban.

Írta: Dr. Farnos Dezső.

I.

A zene nemeseítő hatását mindnyájan elismerjük, tudjuk lelektisztító erejét: mindazonáltal oktatása a gimnáziumokban még mindig mostoha elbánásban részesül s éppen a gimnáziumban, melynek czélja az általános, összhangzó műveltség megadása. Pedig a jelenlegi közoktatásügyi miniszter hangsúlyozta legközelebről is a középiskolákban az esztétikai nevelés szükségességét, a művészeti ízlés fejlesztésének kiváló fontosságát; de míg a művészet-történelemről, a rajzoktatásról megemlékezik, a zeneoktatást egy szóval sem érinti ő sem.

A helyett, hogy ezen csodálkoznám, vagy éppen érzékenyen fölajdulnék, inkább az okokat keresem, melyek a zeneoktatás elhanyagolását eredményezik, mert

mindig többet ér, mindig hasznosabb, üdvösebb tárgyi-lagosan vizsgálódni, a jelenségek oki összefüggését kideríteni, mint csak duzzogva panaszkodni, élesen itélkezni, avagy nagy hangon ütni lármát, mely, mint kiáltó szó a pusztában, nyomtalanul elhal.

A művészettörténelmet, a rajzot az iskolák, intézetek falain kívül tényleg nem tanítják, míg a zenét, különösen a hangszerzenét, de még az éneket is városról-városra, utcáról-utczára tanítja egy-egy ahogy képzett s úgy ahogy mivelte zenemester.

Az intéző köröket tehát megnyugtattja az a tudat, hogy a zenéről gondoskodik maga a társadalom. Ez az egyik főoka a föntebb vázolt jelenségnek.

Másik főokát abban sejttem, hogy az illetékes egyének és körök, a zenének főképpen csak érzelmeleltő tulajdonságát tartva szem előtt, inkább olyan művészeti ág oktatását sürgetik, mely az értelemhez is szól. Mindezeket meggondolva, nem fog érthetetlennek feltűnni előttünk a zenei alkotás pangása; panasza, zokszóra sem fog nyilni ajkunk, mert a francia szerint: érteni annyit, mint megbocsátani.

A mi kötelességünk inkább abban áll, hogy a felsorolt két főokot szemügyre véve megbizonyosodjunk, hogy elégséges-e arra nézve, hogy maradjunk mindenben a régivel, vagy nem? Ha elégségesnek találjuk, úgy nem marad egyéb hátra, mint sajnálattal bár, de férfisan kimondani, hogy jelenlegi viszonyaink között a zeneoktatás érje be azzal, amije van s czéltalanul, a siker kilátása nélkül reformokról ne ábrándozzék. Ha meg nem találjuk elégségesnek, akkor kövessünk el mindent, hogy oktatásügyünk ezen a téren is haladjon, ezen a téren is teremje meg az óhajtott sikert. Ez a mi kötelességünk!

Az első ok vizsgálatánál arra a kérdésre kell megfelelnünk: vajjon tesz-e annyit a társadalom, hogy az iskolák áldozathozatala feleslegesnek bizonyuljon? Minő világot vetnek a külföldi viszonyok erre a kérdésre?

Külföldön elvitázhatalanul magasabb fokon áll a zene-művészet, a társadalom hasonlíthatatlanul többet áldoz rá, de inkább is méltányolja minden rétegeben, inkább érzi nélkülözhetlen lelki szükségletének. Mindazáltal Németországban egyik-másik egyetemen rendes tanára van a zene-történelemnek és a zeneelméletnek, Zeneiskolák, konzervatóriumok nem csak egy-két fővárosban, hanem fölös számú vidéki városban is terjesztik a zeneművészet kultuszát, nevelik az alaposan képzett műkedvelő és hivatalos zenészeket, énekeseket. A középiskolákban az alsó osztályoknak kötelezett tárgya az ének; így van ez Ausztriában, Poroszországban, Szászországban, Bajorországban, Württembergben, így Franciaországban. A családi körben is már zeneileg képzett ifjak és gyermekek az iskolai vagy egyházi karok nélkülözhetlen tagjai lesznek, kik a nehezebb, bonyolultabb szerkezetű műveket is minden különösen nagy vesződéssel nélkül betanulhatják. — Olaszországban már igaz, hogy nem kötelezett tárgy, de ott a társadalom legalsó rétegeiben is olyan gyökeret vert, hogy a legutolsó gondolat, kőhányó vagy tégláégető is hárszabban, négyesben éneklő a népdalokat vagy legalább is egy harmonika összhangos kísérete mellett. Egy-egy új zenemű megjelenése, egy-egy sokat ígérő dalmű előadása lázas izgalomba hozza a várost, de még a vidékről berándulók is ugyancsak megrohanják ilyenkor a vasutakat. Hol a dal és zene ilyen mindennapi köz-

Irma megdöbbsent. Esdőben nézett anyjára. Kató néne szemüvege épen kapóra pottyant le. Bezzeg sokáig kerestelte.

— Hát megmondta már valaki, jó anyácskám, hogy Aladár levelet írt?

— Éreztem, tudtam, vártam, hogy írnia kell. De hiábavaló minden reményünk. Hiába okoz nálunk örömet, mert én nem bírok neki örvcendeni. Könnyelmű fia. Nem lehet rája számítani. Amitani jobban tud, mint igazán szeretni. Irma, ne válaszolj neki.

— Hiszen azt írja, hogy holnapután már itthon lesz, jó anyácskám...

— Hát csak várj. Holnapután! Majd hazavetődik. Csak lesd, szegény Irma. Lásd, én jobban bele tudok látni a szívebe. Az a fia amitott minket, játszott velünk, megsalt bennünket. Ki tudná-e még verni fejből?

A kis leány hallgatott...

— Látd, engem is boldogtalan szerelem öl meg. Ha te nem vagy, eddig sem tart...

Kató néni összetette a kezét.

— Az isten szent szerelmére kérem nagyságos asszony, már megint gyötrődik... Jaj, ne beszéljen róla, nézze, nagyságos asszony, milyen fiatal gyereke van...

A beteg keserűen mosolygott:

— Ugysem tart már soká, Kató. Érzem, hogy ma el kell mondanom ezt a nagy titkot. Jer közelebb Irma...

A siró leánya az ágy szélére ült s rózsaszínű lágy kis kezével simogatta anyja fehér, száraz homlokát.

— Én is szerettem egykor. Ez a mi sorsunk. Sokszor átok lesz belőle. Akit én szerettem, az az egyetlen ember a te apád volt... Hol van most ez az ember? Hát van benne csak annyi szív is, hogy ma idehaza lenne, mikor örökre elhagynom s ő újra szabad lesz, s talán boldogabb is? Mi nem értettük meg egymást. A mit ő adott, azt mind itt hagyom. Ezt a kastélyt, ezt a jólétet, a hova főlemelt, de ahol elkárhoztam. Nekem semmim sincsen, mert ő sem az enyém. Éli világát már tizenöt év óta, tőlem elszakadva. Istenem, ha most látna téged, milyen nagy, milyen szép, milyen jó vagy... Igérd meg, hogy tanulni akarsz sorsomból...

Igérd meg, hogy híven fogod követni végső akaratomat... Hát ne szeress soha... Ha meghaltam, el fognak jönni érte az apácák és te elhagyd ezt a kihalt kastélyt és elmegy lakni az Isten kastélyába örökre... Megigéred?...

Irma nem tudott felelni.

Milyen érzelmek küzdöttek az ő kis szívében!

Kató néni zokogva tette össze a kezét.

— Nagyságos asszony, az istenért, mit tudja még ez a gyermek, hogy mit akarnak vele?...

— Felelj gyermekem... felelj gyorsan...

A beteg-asszony lázasan, nézett küzködő gyermekére. Irma szóhoz jutott.

— Anyám, édes jó anyám, vigy el magaddal inkább, hogy ne átkozz engem...

— Hát nem?

— Nem, anyám. Én szeretem Aladárt, s ha csak egy napig is boldogít, úgy fogok tenni, mint te, megadásal viselem életemet egész a sir megváltásáig.

— Igazán szereted?

— Igazán...

— Hát követni akarsz?

— Követni.

— És ilyen nyomorultan akarsz elmúlni, mint én?...

— Nem rettegek még ettől sem, mert szeretek. Nem tudok mást tenni...

A haldokló még egyszer gyermekére nézett. Nem a határozatlan, nem az elhagyott, hanem az állhatatos, a szilárd akaratú szerelmes Irma állott előtte. Nem kell ennek a jövőjét fölteni.

Rátette a két kezét siró leánya fejére.

— Hát legyen úgy, ahogy szíved akarja... Isten áldása veled... majd imádkozni fogok érte odafönt...

Az áldó kezek ráfagytak a kis leány fejére.

A szerencsétlen asszony meghalt.

*

Aladár megérkezett, de már csak a ravatalon látta azt a fehér, szép szobrot, aki soha se akarta megállítani szerelmét. Hanem azóta már nem hagyta el Irmát, aki véghetetlen fájdalomában véghetetlen vigaszt tudott találni szerelmében. És Irma nagyon boldog lett azzal, akiért haldokló anyjával olyan nagy küzdelmet vívott.

K. L.

szükségletté vált már, ott talán felesleges az állam segítsége is. Mert nem az a cél, hogy állami vagy iskolai gondoskodás tárgya legyen a zeneművészet ápolása, hanem hogy virágozzék; ha a nélkül is virágozik, annál jobb.

(Folytatása következik.)

Vegyes hírek.

— **Zeyk Dániel** főispán az e hó 18-án, a földművelésügyi miniszteriumban Darányi Ignác földművelésügyi m. kir. miniszter személyes elnöklété alatt tartandó telepítési anketten leendő részvétel céljából, kedden az esti vonattal Budapestre utazott. Főispánunk ez alkalommal huzamos ideig marad Budapesten.

— **Török Bertalan** orsz. képviselő, lapunk főszerkesztője, a csütörtökön kezdődő képviselőházi tárgyalásokra a tegnap esti gyorsvonattal Budapestre utazott.

— **Polgármesterünk és az Emke.** Az Emke igazgató választmányának Kolozsvárt e hó 12-én gróf Beldi Ákos elnök elnöklétével megtartott ülésén Sándor József t. elnök, főtákar a következő indítványt tette: A választmány Kovács Gyulával, Nagy-Enyed város polgármesterével szemben, aki közelebből tartotta 25 évi polgármesterségi jubileumát s aki az Emkének kezdetől választmányi tagja és buzgó munkása, az egyesület üdvözlését fejezze ki. A választmány a főtákar indítványát egyhangulag fogadta el.

— **Tordai Grail Erzsébet** szombati estélye iránt igen nagy az érdeklődés; mint értesülünk, a jegyek nagy részét már elkapták, de még mindig lehet — a nezőtér célszerű berendezése folytán — az első helyeken is jegyeket kapni és illetőleg előjegyezni Pap János ur gyógyszerárában. Az estély szombaton pont fél 8 órakor kezdődik.

— **Polgármester-lemondás.** Mint bennünket Abrudbányai levelezőnk értesít, a képviselőtestület keddi közgyűlésén Boér Béla, Abrudbánya város polgármestere, ez állásáról lemondott, a képviselőtestület a lemondást elfogadta, s a polgármesteri teendők teljesítésével Viski József városi tanácsost bízta meg, egyben a város polgármesterének a város körül szerzett érdemei elismerésül kegydíjat szavazott meg.

— **Gyászlap.** Grohman Jenő és neje szül. Asztalos Anna, valamint gyermekeik Huska és Jenőke fájdalmas szívvel jelentik forrón szeretett kedves gyermekük, illetve testvérüknek Grohman Dezsőnek 1 éves korában rövid szenvedés után f. hó 9-én este 8 órakor történt gőszos elhunytát. Selmezbánya, 1900. január 10-én. Áldás és béke ártatlan poraira!

— **Népszerű tudományos felolvasások.** A Szegény tanulókat segélyező egyesület által rendezett felolvasások harmadika kedden este folyt le a Bethlentanoda tornacsarnokában. A jelen volt nagyszámú intelligens közönség legszebb bizonyítéka, milyen értékes eszme volt e felolvasásokat rendezni és mennyire hiányt pótolnak ezek a téli napok egyhangúságában. E harmadik estén Bodrogi János és Halmágyi Antal Bethlen-főtanodai tanárok olvastak fel. Bodrogi János alapos tanulmányra valló esszét olvasott fel „Nők a régi társadalomban” czímen, különösen kiemelve a régi magyar társadalom életét; ügyes előadásával, érdekes tárgyával, mindvégig lekötötte nagy hallgatósága figyelmét. Halmágyi Antal Leonardo da Vinci, Michel Angelo és Rafael Santi életét ismertette és ecsettel legkiválóbb alkotásait. A halhatatlan művészek életéről igen érdekesen beszélt és műremeikeket jó fényképekben mutatva be, majdnem kétszáz fénykép-másolatban, igen ügyesen rendezve a fényképeket. Feszült figyelemmel hallgatott előadásában kimerítően és igen érdekesen magyarázta a művészek egyes alkotásainak létrejöttét és művészi becsértékét. A hallgatóság zajos tapsokkal, éljenekkel jutalmazta meg a két felolvasót és előadás végével még sokáig együtt maradt, a kiállított képekben gyönyörködve.

— **A jurista-bál** rendező bizottsága szétküldte már diszes meghívóit, melyek a következőképen hangzanak: Meghívó a jurista-bálra Nagy-Enyeden, 1900. január 27-én. A tulirt rendező bizottság báró Bánffy Kazimiré született Pálffy Marie, dr. Magyar Károlyné Ludvig Berta, Török Bertalané Brencsán Eteika urhölgyek mint bálányák és Bánffy Kazimir báró, Bethlen Sándor gróf, Felszeghy Sándor, Folyevich Sándor, Gáspár János, Jeney Elek dr., Kovács Gyula, Miksa Elek, Müller Mihály, Reinbold Olivér, Sándor Jenő, Szaniszló Albert dr., Szász József, Tóth Miklós, Török Bertalan, Varró László dr., Vincenty Lajos, Zeyk Dániel urak mint védnökök pártfogása mellett Nagy-Enyeden, a régi városház (mai Nemzeti Szálló) emeleti helyiségeiben 1900. évi január hó 27-én jurista-bált rendez, és ezzel címzettet tisztelettel meghívja. A bál tiszta jöve-

delme és a vendégek felülfizetési a Bethlen-szobor-bizottság pénztárának fognak átadni a Nagy-Enyeden felállítandó Bethlen-szobor alapjának gyarapítására. Rendező bizottság: Müller Jenő elnök, Gyarmathy Ernő dr. alelnök, Nagy Pál alelnök, Kozma Gyula titkár, Benedek Miklós pénztárnok, Ujváry Imre ellenőr. A rendező bizottság tagjai: Adorján Elek, Cirner Ákos, Dezső Zsigmond, Ebergényi Sándor dr., Geraszim Emil dr., Hollós István, ifj. Kerekes Mihály, Kertész Kálmán dr., Lengyel György dr., Lóte Lajos, Magyar Ferencz, Mórity Lajos, Müller Zoltán, Nagy János, Nagy Samu dr., Schwester Ferencz, Szakáts Gyula, Szász Pál, Vincze Zoltán. A bál kezdődik este 9 órakor. A belépti jegyek kaphatók este a pénztárnál, és előre válthatók Horátsik János ur könyvkereskedésében és Papp János ur gyógyszerárában a meghívó előmutatása mellett. Árai: személyjegy 4 korona; családjegye 10 korona; erkélyülés 2 korona.

— **Az „Erdélyi Gazdasági Egylet”,** amint értesülünk, az alsófehérvármegyei gazdasági egylet által f. év május havában Nagy-Enyeden tartandó tenyészállat-kiállítás díjainak keretében 100 korona díjat tűzött ki. Értesülésünk szerint ezen tenyészállat-kiállítás díjainak összege 800 korona összeg lesz állami, magános és egyleti díjakban. A nagyenyedi 1900. május havi II. tenyészállat-kiállítás támogatására előre is felhívjuk vármegyei állattenyésztő gazdaközönségünket.

— **Eredményes vaddisznó-vadászatot** rendezett hétfőn és kedden a nagyenyedi vadásztársaság a Nagy-Enyed város tulajdonát képező felsőfűdi szép revieren. Az első nap, a szép hajtások dacára, eredménytelen volt, de ez nem csüggesztette el a vadászokat s türelmüket ritka szép siker koronázta, amennyiben második napon négy darab gyönyörű süldő esett zsákmánnyul, melyek közül egyet, amint dukál, a társulat népszerű elnöke, Dr. Varró László hozott teretkekre, egy másikat Angyal József társulati tag, a többit beosztott paraszt puskások. A 14 főre menő társaság a legvidámabb hangulatban töltötte a két napot és a kedélyes tort előlegezve a két napot elválasztó éjjelen ülte meg Incze Samu bácsi kitűnő konyhaművészetének jóvoltából.

— **Balázsfalvi hírek.** A balázsfalvi magyar kaszinó ez évi közgyűlést folyó hó 7-én tartotta meg, amely alkalommal a tisztújítás is megejtetett. Megválasztottak: Elnöknek Simonffy Alajos főszolgabíró, alelnöknek Biró József m. kir. postafőnök, pénztárnoknak Cseresznyés Ödön, jegyzőnek Bedő József, gazdának dr. Rohonczy Béla, könyvtárnoknak Dániel Gusztáv, választmányi tagoknak: Dániel István, Gidófalvy Pál, Kis Sándor, Toriña Lajos, dr. Rónai János, Pongrácz Simon, Schieszl Károly, Munteán Simon. Az egyleti élet eléggé eleven és a kaszinó igen szívesen lát tagul minden intelligens egyént, aki a szíves társadalmi élet barátja, mire pedig a folyton fejlődő Balázsfalván nagy szükség van. Éppen azért helyes, hogy mellőzve legyen e körben minden olyan szó, vagy tény, mely az egymás iránti szíves viszonyt a kívánatos mérvben esetleg gyöngítene. A kaszinó szép számu lapot tart és könyvtára is elég jelentékeny. — Folvó hó 13-án, mint az ó naptár szerinti új év napján, Mihályi Viktor érsek-metropolitán a szokásos isteni tisztelet és üdvözlések után nagy közömböt adott, amelyre a helyben székelő közhivatalok főnökei és ezeken kívül még több más tisztviselő és hivatalnokok is hivatalosok voltak. A kiváló egyházi a hozzá intézett üdvözlésekre igen szívesen és melegen válaszolt s különösen hangsúlyozta a békés együttélést és az egymás megértését.

— **Állategészségügyi kimutatás.** Veszetteg: marosújvári j. Maros-Ujvár 1 u. Rühkór: kisenyedi j. Pókafalva 1 u. Sertésvész: alvinczi járás Akmár 4 u., Alvincz 9 u., Kárna 1 u., Sósapatak 10 u.; balázsfalvi j. Karácsonfalva 1 u.; kisenyedi j. Alamor 8 u., Kis-Ludas 1 u., Pókafalva 1 u., Vingárd 3 u.; magyarigeni j. Királypataka 3 u., Krakkó 3 u.; marosújvári j. Magyar-Forró 5 u.; nagyenyedi j. Felgyógy 5 u., Megykerék 1 u.

— **Kubelik Jan-nak,** a legújabb feltűnt hegedűtitánnak, fejedelmi tiszteletdíjat biztosított három évi időtartamra Dunkl Norbert, a Rózsavölgyi és Társa cég főnöke. Szerződést kötött ugyanis a cseh Paganinival a világ minden részében rendezendő 300 hangversenyre s ennek fejében fél millió koronát ajánlott fel Kubeliknek. Szinte páratlanul áll ez az eset hangversenyeink történetében, mert ilyen óriási összegű tiszteletdíjra alig merete még magát lekötni hangverseny-rendező cég. A fiatal óriás különben az utolsó napokban szenzációs sikereket aratott több nagyobb vidéki városban: Miskolcz, Kassa, S.-A.-Ujhely, Kaposváron, ahol mindenütt páratlan lelkesedéssel ünnepelték őt.

Közgazdaság.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Vörös lóhere ára nem csak szilárd, hanem sőt emelkedett is, ha egyszermind a minőségek hanyatlását is tekintetbe vesszük. Ami ugyanis most a piacra került, az közepesen alui és beteljesedik az eleinte hangzottatott föltevésünk, hogy az elsőrendű minőségű magból nagyon is sok került kivételre; szemre és színre nézve szép áru, aminő megfelelne a csakugyan elsőrendű vetőmag nevének, már csakis olyan kezekben van, melyek a detail szükséglet, illetve a gazda szükségletének fedezésére nagyobb tömegeket szedtek raktára és az említett célra kézen tartják.

Luczerna. Az ebbeli üzlet változatlanul csöndes. Takarmányrépa. Elejétől fogva szépen folyt az üzlet és minél jobban közeledik az évad, annál jobban élénkül a forgalom s különösen a megbízható minőségű legutóbbi, azaz legfrissebb termésű magért jóval magasabb árakat is fizetnek; mert két és három éves magból nagy készletek vannak és ezeknek elárúsítása nagy erőlködésnek tárgyat képezi.

Jegyzések nyersáruért 100 kilónként Budapesten:
Vörös lóhere 68—75 frt.
Luczerna 42—45 „

Nyílt tér.

(E rovat alatt közlötökért nem vállal felelősséget a Szerk.)

Tanácsadó Ágostonnak

Helytt.

Medgyesről keltezett levelére röviden csak annyit adok e helyen értékre addig is, míg nyomósabb bizonyítékaim lesznek kezeim között. Hogy tudom, miszerint ön egy kofa-társaság nemtelen eszköze, ki kerül az egyenes, nyílt utakat, s ha nem igyekszik bocsánatot kérni, úgy a következményekért önmagára vessen, illetve vessenek.

Selmezy Jenő.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Selyem báliruha 6 frt 30 krtól

feljebb — 14 méter! postabér és vammentesen szállítva! Mintak posta fordultával küldetnek; nemkülönben fekete, fehér és színes: „Henneberg-selyem” 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint. Henneberg G., selyemgyáros (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben. (3)

Szám 3187.

tkkvi 1899.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Vizakna r. t. város végrehajtónak Mark Béla végrehajtást szenvedő elleni 351 frt 90 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék kerületében a vizaknai kir. járásbíró területén levő Vizakna város határára fekvő, a vizaknai 2789. sz. tjkvben A + 1. r. sz. 623, 624. hr. sz. a. foglalt ingatlanok a Mark Béla nevének álló 1/2-ed része 313 frt 50 kr.; a székpreszáka 425. sz. tjkvben A + 1-4. 6. r. sz. 313/2, 651/3, 1016, 1266/1, 2613/1. hr. sz. a. foglalt Mark Béla nevének álló ingatlanok 116 frt; az oláhbagáti 386. sz. tjkvben A + 3-10, 12-17. r. sz. 387/2, 389/3, 727/2, 1019/3, 1096, 1156/1, 1548, 2192/1, 2279/2, 3013, 3016/1, 3472/2, 3550/3, 3550/6. hr. sz. alatt foglalt ingatlanoknak a Mark Béla nevének álló 1/4-ed része 52 frt és az o-bogati 685. sz. tjkvben A + 1. r. sz. 367/2. hr. sz. a. foglalt Hader Niculae I. Niculae és neje Rotér Mária kisk. Jelemás Juon és kisk. Jelemás Anna nevének álló egész ingatlanra 10 frtban ezenel megállapított kiskialtási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok közül a vizaknai 1900. évi január hó 30-án d. e. 9 órakor, Sz. Preszáka, a következő napon, O-bogáton az ezt követő napon d. e. 9 órakor a községáznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiskialtási áron alól is eladani fognak.

Árverezni szándékozik végrehajtató és képviselője kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 31 frt 35 krt, 11 frt 60 krt, 5 frt 20 krt és 1 forintot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Vizaknán, 1899. évi november hó 23-án.

A vizaknai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól.

Korinsky Győző,
kir. albiró.

Sz. 20—899.

Árverési hirdetmény.

A m.-igeti volt urbéres közönség Igenpataka határára 50 kat. hold területen **90 éves tölgy-erdejének nyilvános árverés utján eladása határidejéül 1900. évi január hó 29. nap d. e. 10 órája** tüzetik ki Magyar-Igen községházához.

Kikiáltási ár 2500 ft.

Bánatpénzül ennek 10%-a teendő le árverésvezető alólított elnökhöz.

A részletes feltételek M.-Igen községházánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Utóajánlatok az árverés befejezése után egyáltalán el nem fogadtnak.

Volt urbéres közönségétől.

Magyar-Igen, 1899. december 14.

Frendl Gyula.

2042 3—3

Florescu,

urb. elnök.

Sz. 1295—899.
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A marosújvári kir. járásbíró mint tkvi hatóság a kolozsvári kereskedelmi bank részvénytársaság végrehajtó javára Salamon Jakabné Simon Lujza végrehajtást szenvedő ellen 3000 ft. tőke, ennek 1897. évi január hó 30-ik napjától járó 6% kamatai, 43 ft 95 kr eddig már meghatározott, valamint az ezután fölmerülő költségek s az ezennel esatlakoztatott kolozsvári hitelbank és zálogkölesön társulat javára bekebelezett 2000 ft., 2000 ft., 2000 ft., 2000 ft., 1205 ft s a tordai takarékpénztár javára bekebelezett 660 forint s járuléai kielégítése végett a végrehajtási árverést az 1881 LX. törvényezik 146 és 147. §-ai alapján a gyulafehérvári kir. törvény-

szék (marosújvári kir. járásbíró) területén levő marosújvári 507. számú teleknyilv. könyvben felvett A + 1 r. sz. 867, 868. hr. sz. belsőségből Salamon Jakabné Simon Lujzát megillető térbaszonélvezet és épülettulajdonra 800 ft. ezen el megállapított kikiáltási árban elrendeli.

Az árverés 1900. évi február hó 15-ik napján d. e. 10 órakor alólított teleknyilv. hatóság helyiségében fog megtartatni, mikor is a fenti ingatlanok a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók végrehajtó kivételével tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy a 3333 88. I. M. számú rendlet 8. §-ában felsorolt óvadékképes értékpapírban az árverés megkezdése előtt a kiküldött kezéhez bánatpénzül letérni, vagy annak a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről az elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Maros-Ujvárt, 1899. augusztus 3-án.

Csegezy,
kir. albiró.

2045 1—1

Nagy-Enyeden az alsó porond-uteza 4. szám alatt levő

ház eladó.

Értekezhetni levélileg Dr. Feiler Ignác ügyvédnél Brasóban.

2034 3—3

Mélyen tisztelt hölgyközönség!

Van szerencsém b. tudomásukra hozni, hogy **Vár 15. sz. a. levő NŐI DIVATÁRU-**

üzletemben NŐI RUHA-VARRÓ-TERMET rendeztem be.

Varrótermemben **budapesti szalonokban képzett szabász és varrónőim** lévén, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a mélyen tisztelt hölgyközönség **legkényesebb igényeit is kielégíthetem.**

Elegáns **báli, estélyi, utczai és látogató-ruhákat angol és francia facon szerint,** csinos és izléses kivitelben pontosan készíttetek.

Vidéki megrendelések mintaderek beküldése után, ugyszintén átalakítások is elfogadtnak.

A mélyen tisztelt hölgyközönség b. pártfogását kérve, maradok mély tisztelettel

TOMAI MARGIT
divatárúsnő.

2043 2—5

Könyvnyomda. Könyvkötészet.

A NAGYENYEDI

KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

könyvnyomdája rendkívül gazdag és modern felszerelésénél fogva képes minden hasonló vállalattal versenyezni úgy a munkák olcsó árai, mint azok izléses kiállítása tekintetében.

A főtéren levő üzleti irodájában iskolás gyermekek részére mindennemű **iskolai szerek**, papir, tinta, tintatartók, tollak, tollnyelek, írónok, palatáblák, palavesszők, vonalzó, **rajzeszközök**, festékek, ecsetek, rajztáblák, rajztömbök, torlógummik, szivaecskék, **könyvtáskák** stb. stb. kiosztyben és jutányos árak mellett szerezhetők be.

Megrendelések bárhol megjelenő **könyvekre, hírlapokra és folyóiratokra** elfogadtnak s pontosan teljesíttetnek.

Elvállal mindennemű **könyvkötői** munkát is, s azokat gyorsan, olcsó árban és pontos kivitelben szállítja.

A „Közérdek“

a megye egyetlen politikai lapja. Egyike a vidék legelterjedtebb lapjainak, s mint ilyen, **hirdetések közlésére kiválóan alkalmas.**

Aki tehát olcsón és biztos sikerrel akar hirdetni, forduljon bizalommal lapunk kiadóhivatalához.

Megrendelések elfogadtnak az üzleti irodában: Főtér 38. sz. a.
(Leányiskola épülete.)

Nyomatványraktár. Írószer-kereskedés.

